

Lenka Želonková, 16 rokov, Prešov

Na čom záleží

Spomínam si, ako sme raz na hodine slovenského jazyka dostali za úlohu napísať, na čom nám najviac záleží. Pre mňa to bola rodina, kamarátky, šteniatko Bilbo a tenisová súprava.

Odvtedy sa takmer nič nezmenilo. Takmer. Otec nás opustil a mama sa pokúsila tento nedostatok zakryť ešte väčšou sviňou, kamarátkam zo školy som postupom času prestala chýbať, z Bilba vyrástol nezvládnuteľný pes a stará, obdratásúprava ma dostala medzi profesionálky. Okrem toho sa na vrchol môjho rebríčka začal šplhať niekto ďalší...

„Volá sa Zafír.“

„Zafír?“ mama zdvihla pohľad od zamastenej panvice.

„Nie je to druh kameňa?“ podotkol brat.

Tretí prítomný aj naďalej pokojne obhrýzal kuraciu nôžku.

Ignorovala som všetky reakcie a pokračovala tak, ako som si to nacvičila pred zrkadlom:

„Viem, že som ti to mala povedať skôr a určite budeš namietajúť, ale ja na svojom rozhodnutí trvám.“ Potiahla som si za ukazovák na pravej ruke, ako som to v nervozite zvykla robiť.

„Chcem s ním odísť.“

Panvica s rachotom dopadla na spodok drezu.

„Kam? Do prírodovedného múzea?“ brat sa nezdržal vtipnej poznámky.

„Zafír nie je kameň, ale arabské meno! A idem k nemu bývať do Jemenu.“

„Kde?“ ozvalo sa dvojhlasne.

„To je štát na Arabskom polostrove,“ odvetila som skúmajúc magnetky z dovolenky na chladničke. Doteraz som nebola ďalej ako v Nemecku.

„Takže ty mi len tak mimochodom oznámiš, že s nejakým Zafarom či s akým frasom odchádzaš na druhý kontinent?“ Mama zachytila pasivitu svojho partnera. „Patrik, povedz niečo!“

„Dnes sa ti večera naozaj podarila, láska,“ vyjadril sa prežúvajúc. Lukáš sa s krochkaním nahol cez stôl a nastavil mu dlaň, aby si mohli svinské kopytá tľapnúť.

„Aký otec, taký syn,“ skonštatovala mama a pustila sa do utierania riadu. „Nikam nepôjdeš, Monika.“

„Neprišla som ťa prosiť o súhlas. Som už dospelá,“ odvetila som chladne.

„Ale ešte stále si moja dcéra.“ Nerezová panvica pristála v skrinke na prvej policičke. „A ja som povedala *NIE!*“

Zakotvili sme v meste AlHudaydah. Mame som na chladničku zavesila odkaz, v ktorom som jej sľúbila, že jej donesiem magnetku. Dúfam, že som sa tak vyšla celosvetovému pátraniu...

Zafír ma poprosil, aby som na verejnosti nosila hidžáb. Nenamietala som, pretože aj doma som si v zimné dni ovinula šatku okolo hlavy tak, aby mi zakrývala vlasy. Ibaže islamské ženy chodili na želanie zahalené celoročne.

Mal oči ako kameň, s ktorým sa delil o meno. Všimla som si to už prvýkrát, keď som sa na trhoch pri jeho stánku zastavovala nad každým kusom hodvábnej látky, len aby som mohla byť v jeho prítomnosti. O tovare hovoril zanietene lámavou slovenčinou (miestami

som mala pocit, že sa už-už zlomí). Domov som sa teda vrátila s kopoulátok a beznádejne zamilovaná. A ak človek ľúbi, automaticky stráca hlavu.

Jedinou chybou bolo, že som nedokázala prechovávať lásku iba k svojmu mužovi.

Keď si aj posledný pavúk zbalil pavučinu a odstáhoval sa k susedom, uvedomila som si, že staranie sa o domácnosť nie je práca na plný úväzok.

A vtedy sa ohlásila moja láska k športu.

Aj napriek Zafírovmu zákazu opúšťať dom bez jeho dohľadu som so starou, obratou tenisovou súpravou vyšla von. Ťava bola obvyčajne zaparkovaná hneď vedľa auta, takže nebolo ťažké sa dovtípiť, ktorým dopravným prostriedkom sa Zafir dostal do práce. Ešteže to chúd'a nekrmil naftou.

Hľadala som hocičo, čo by v sebe malo aspoň náznak z plochej pôdy ihriska. Namiesto toho som videla len odpad, zobrajúcich bezdomovcov a výmole na ceste. Rakety na mňa s očakávaním hľadeli zo spätného zrkadla.

Pri odbočovaní z najchudobnejšej štvrte ma policajt rázne odstabil na krajnicu. Začal mi niečo dôležite vysvetľovať, no keď som mu po jeho replike po slovensky zanôtila: „Ja vám nerozumiem.“, zapojil do toho celé telo. Nechcela som znehodnotiť jeho dôstojnosť, ale tanec na tému „vysvetli Slovákov v Arábii, prečo dostal pokutu“ ma rozosmial. Celý červený v tvári mi namosúrene vopchal cez okienko lístok s výškou pokuty. Zaplatila som mu rialmi, ktoré mi dal Zafir pre prípad, žeby sa niečo stalo. Čo už, stalo sa.

Nič som mu nepovedala. Ani som nemusela. Na gruzínsky mišmaš na večeru chýbal baklažán a on ma poslal do obchodu. Ibaže ja som – pochopiteľne – žiadne peniaze nemala.

„Prepáč, chcela som si len zahrať tenis, tak som...“

„Tenis?“ Zafir na mňa zvláštne pozrel, akoby nepochopil slovíčko. „Ty tu nie šport! Ty doma a upratuj!“ Takže v slovíčku to nebolo.

„Ako je to možné? Prečo nemôžem športovať? Pohyb predsa patrí k životu! Môjmu životu!“ pobúrene som zo seba sypala myšlienky.

„Kde je peniaze?“ vyslovil pevne.

„Vzala som si tvoje auto. Zastavil ma policajt a...“ roztvorila som dlaň s drobnými. „Zostalo mi len pár rialov.“

Zlostne kopol do stola. Drevené nôžky sa vratko rozkývali. O krok som ustúpila. „Ženy zákaz šoférovať! Zákaz, rozumieť?!“

Nohy sa mi v kolenách podlomili. „Áno, rozumiem. Žiaden šport, žiadne auto, žiadne vychádzanie von.“ Zažmurkala som očami, aby som zatlačila slzy naspäť dovnútra.

Nie právo – nie život.

Kto chce, zabudne.

My sme chceli. Ja som dodržiavala pravidlá a dávala lásku, on ju prijímal. On ich zostavoval... Neustále mi pripomínal, aby som si vážila to, že má len mňa, pretože všetci jeho priatelia mali už minimálne dve manželky. A tak som bola šťastná. A slepá. No a náš vzťah dokonale fungoval!

Na umelých základoch sa však ťažko stavia palác.

Prišla zima. Napriek tomu aj 24. decembra teplomer vytrvalo ohlasoval 21°C. Zafir bol vyše týždňa na pracovnej ceste a práve toho dňa sa mal vrátiť. Rozhodla som sa, že preňho prichystám prekvapenie a celý dom vyzdobím v štýle slovenských Vianoc.

Keďže zohnať ihličnatý strom bolo takmer nemožné, guľami a svetielkami som jednoducho obvešala rastliny v kvetináčoch a tá najväčšia oťažela o zlatú hviezdu. Pripravila som kapustnicu aj rybu so zemiakovým šalátom, k črepníku som položila darček a našej t'ave som nasadila na hlavu čelenku s čertovskými ušami, ktorú som si vhodila pri odchode z domu do spomienkovej batožiny.

Neskoro v noci sa dvere prudko zabuchli. Kým som precitla zo spánku, Zafír stál už nado mnou.

„Čo toto znamenať má?“ V ruke držal špicaté, svetielkujúce uši.

„Šťastné a veselé Vianoce!“ s úsmevom som vstala z gauča a chcela ho objať, no on ma surovo odstrčil. Mätko som dopadla naspäť.

„Ešte raz: Čo toto znamenať?!“ sklonil sa tak blízko, až som cítila jeho zrýchlený dych.

Potiahla som si ukazovák na pravej ruke. „Chcela som... ti ukázať moju kultúru. Niečo z môjho domova.“

S cynickým úškl'abkom sa pomaly vystrel a prešiel po izbe.

„Kultúra!“ zvolal a zhodil zo stola misu s polievkou. Porcelán sa rozbil a kapusta sa rozťahla po koberci.

„Domov!“ vytiahol hviezdu z vrcholu rastliny a zašliapol ju ako mravca.

Hlavu som si zakryla do hodvábnjej deky a potichu vzlykala.

„Čo je tvoj domov? Flak na burke! Chrobák na stene! Tvoj národ je nič! Bez história a budúcnosť. Ja priviedol'a sem, lebo si myslel, že ty,“ potiahol ma za vlasy tak, aby mi videl do tváre, „máš na viac!“

Všade naokolo som videla spúšť, neúctu voči mne a mojej vlasti, a vtedy vo mne vzbĺkol hnev. „Máš pravdu, mám na viac! Nezaslúžim si byť ponižovanániekým, kto si neváži svoju manželku a teda ani seba. Žiť v krajine, kde sa hlása rovnosť a na povrázku vedie žena!“

Na pokožke hlavy som na okamih zacítila uvoľnenie, a vtedy som sa vyšvihla z gauča. Rozbehla som sa cez izbu hore na poschodie. Zafír bol sprvu v šoku, no hneď na to sa za mnou rozbehol po schodoch. Už ma nedobehol. V izbe som sa zamkla a začala si baliť kufre.

Neviem, čo chcel urobiť. Možno... keby som sa zastavila, chytil by ma za ruku. Potom by pozbieral všetky črepiny a snažil sa spojiť kusy lepidlom.

Opäť umelo.

Bilbo na mňa skočil celou svojou obdivuhodnou váhou. Zhodil ma aj s príslušenstvom a to všetko dôkladne pooblizoval.

„No ták, Bilbo, už dosť! Fúj! Stačilo!“ smiala som sa na mokrej tráve.

„Monika?“ Najprv si myslela, že vidí príznak, no skoro sa spamätala a rozbehla sa mi na pomoc.

„Ach, mami!“ hodila som sa jej do náručia a stisla som ju, ako najviac som vedela. „Bola som hlúpa. Je mi to tak ľúto! Prepáč mi to. Už ťa nikdy nepustím!“ Mama začala mať v mojom náručí problémy s dýchaním.

„Stačí, že ma neopustíš,“ podotkla pridusene. Neochotne som ju pustila.

Zašmátrala som vo vrecku bundy. Spoločne s magnetkou mi odtiaľ vypadla letenka, ktorú som ako darček zabalila pre neho. Nakoniec poslúžila iba mne.

„Nezabudla som,“ podala som jej magnetku s panorámou mesta.

„Prednáška v prírodovednom múzeu skončila?“ uškrnul sa brat.

„Ku kameňom nemám vzťah,“ postrapatila som mu vlasy. So skrčeným nosom sa odtiahol. Tretí prítomný mi venoval úsmev. Žeby voči mne konečne prejavil city?

Dnes by som na hodine slovenského jazyka napísala, že všetko, na čom (mi) záleží, je domov.